

ALVER
KOMMUNE

Årsmelding landbruksavdelinga

2020

Innhald

1 Landbruket i Alver.....	3
2.Organisering/bemanning:.....	3
3.Samarbeid kommunar:	4
4.Kommunen sine oppgaver på landbruksområdet	4
5.Næringsutvikling:	8
6.Veterinær tenester.....	9
7.Lovsaker:	9
8.Samarbeid:	9
9.Prosjekt:	9

1 Landbruket i Alver

Visjon for landbruksavdelinga i 2020:

*Me er oppmuntrande og bidreg aktivt til
næringsutvikling og eit godt, robust landbruksmiljø*

I landbruk i Alver er det 469 aktive bønder, 55 av desse driv med mjølkeproduksjon, 61 driv med ammeku og 285 bruk har berre sau. Aktiviteten i landbruket utløysar i overkant av **77 922 877** kroner i produksjonstilskot og avløysartilskot.

I Alver kommune er det registrert 87 266 daa jordbruksareal inkl. innmarksbeite. Tek ein med produktiv skog aukar arealet med 266 530 daa. Både i høve til areal og produksjon er Alver ein av dei største landbrukskommunane i Vestland fylke.

Landbruk er ei biologisk næring, og er heilt avhengig av areal i vid forstand for å kunne fortsetta sitt virke. Jordvern og god arealforvaltning er difor eit viktig tema som avdelinga arbeider mykje med.

Tabell1: Tal produksjonar fordelt på husdyrslag

Produksjon:	Tal produksjonar
Mjølkeproduksjon	55
Ammekuproduksjon	61
Øvrige storfe	130
Sau	285
Ammegeit	16
Andre geiter	29

I tillegg er det om lag 100 føretak som driv ulike formar for tilleggsnæring som birøkt, lokalmatproduksjon, inn på tunet, leigekøyring mfl.

Landbruksavdelinga driv både med reine forvaltningsoppgåver som lovverk og tilskot, og utviklingsarbeid som prosjekt, næringsutvikling og kompetansebygging i landbruket. Korona året 2020 sette ein effektiv stoppar for planlagde møter, kurs og prosjektarbeid.

2.Organisering/bemanning:

Landbruksavdelinga er ei av 4 avdelingar på tenestemråde arealforvaltning. Det er 7 stillingsheimlar knytt til avdelinga, men på grunn av vakansar og innsparingstiltak har berre 5 av dei vore bemanna. Det har spesielt vore vanskeleg å få tak i skogkompetanse til ubesett stilling, som har vore lyst ut 3 gonger,

Bemanning i 2020 har vore

- 1 avdelingsledar
- 3 stillingar som rådgjevar jordbruk
- 1 skog og utmarksrådgjevar
- I tillegg har ein kjøpt konsulenttenester på skog og hatt 1 person i deltidstilling

3.Samarbeid kommunar:

Alver utfører landbruksoppgåver for kommunane Austrheim, Fedje og Modalen, og har til vanleg kontordag der ein gong pr veke. Austrheim/Fedje kjøper om lag 60 % stilling og Modalen om lag 20 % stilling. Dei har ein fast person på landbruksavdelinga som er kommunekontakt, men kan nytta seg av all fagkompetansen som finst på avdelinga.

Avtalane om samarbeid vart reforhandla i 2020 og vidareført for 2021. Samarbeidet har fungert godt sett frå landbruksavdelinga sin ståstad.

4.Kommunen sine oppgåver på landbruksområdet

Tilskot til tiltak i beiteområde :

Denne ordninga vart overført til kommunane i 2020. Formålet med ordninga er å legget til rette for best mogleg utnytting av beite i utmark, redusere tap av dyr på utmarksbeite og fremme fellestiltak i beiteområda. Ordninga skal bidra til god beitebruk gjennom infrastrukturtiltak i utmark. Kommunen har ansvar for å kunngjere tilskotsordninga, fastsetje søknadsfrist, handsame søknader og betale ut tilskot gjennom fagsystemet Agros. Det var 4 aktive beitelag i kommunen i 2020.

Produksjonstilskot i jordbruket (PT):

Formålet med tilskot etter forskrifta er å bidra til eit aktivt og berekraftig jordbruk innanfor dei målsettingar Stortinget har trekt opp. Kommunen har ansvar som førsteinstans for produksjonstilskot og avløysartilskot til aktive jordbruksføretak .

Regionale miljøtilskot (RMP):

Regionalt miljøprogram (RMP) skal stimulera til ein auka miljøinnsats i jordbruket ut over det som er mogleg gjennom nasjonale ordningar. Kvart fylke har eit eige miljøprogram som dekkjer ei rekke miljøtema: Kulturlandskap, biologisk mangfald, kulturminne og kulturmiljøa, friluftsliv, avrenning til vann, utslepp til luft, plantevern og miljøavtale.

Tilskota vert betalt ut direkte til bønder/føretak som oppfyller vilkåra dei ulike tiltaka. Statsforvalter i dei ulike fylka får tildelt ein økonomisk ramme gjennom jordbruksoppgjeret, og avgjer sjølv kva tiltak og tiltaksklasser som skal inngå i det regionale miljøprogrammet. Statsforvalter avgjer også tilskotssatsane.

for

Tilskot til avløyising under sjukdom og fødsel m.v:

Formålet med ordninga er å bidra til å finansiere sjukdomsavløyising mv. Ordninga skal bidra til å dekke utgifter til avløyising når bonden ikkje kan delta i gardsdrifta på grunn av sjukdom, graviditet, fødselspermisjon eller sjukt barn. Kommunen fattar vedtak og betalar ut via fagsystemet Agros.

Spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL):

Formålet med ordninga er å fremme natur- og kulturminneverdiane i jordbrukets kulturlandskap og redusere ureining frå jordbruket, utover det som kan forventast gjennom vanlig jordbruksdrift.

	Tall søknader behandla i 2020	Pengar utbetalt
Produksjonstilskot i jordbruket (PT)	469	77 922 877
Tilskot til avløyning under sjukdom og fødsel m.v	22	
Regionale miljøtilskot (RMP) og Tilskot til tiltak i beiteområde (OBB)	82	1 101 028
Spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL)	52	1 150 425

Tilskot til drenering av jordbruksjord:

Formålet med ordninga er å auka kvaliteten på tidlegare grøfta jordbruksjord ved å gi tilskot til drenering av dårleg drenert jord med potensial for auka matproduksjon, samt å redusera faren for erosjon og overflateavrenning av næringsstoffa til vassdrag.

Autorisasjonsbevis for bruk av plantevernmiddel og gnagarmiddel:

For å kunne bruke plantevernmiddel og gnagarmiddel må brukar ha gjennomført kurs med bestått eksamen. Det er eitt kurs for kvar ordning med kvar sin eksamen. Her er det ei ansvarsdeling mellom kommunen, Statsforvaltaren og eksterne kurshaldarar (NLR Vest og VGS Naturbruk).

Dei som får autorisasjon skal registrerast i ein nasjonal base og får utskrive bevis frå Mattilsynet. Landbruksavdelinga har ansvar for gjennomføring av eksamen og vurderer og skriv ut kursbevis til dei som fyller vilkåra.

Arbeid med vasskvalitet, vassrammedirektivet m.m.:

Kommunen er lokal forureiningsstyresmakt, og på landbruksområdet skal kommunen sjekke om regelverket for til dømes silopressaft og husdyrgjødsel vert etterlevd. I arbeidet med oppfølging av vassrammedirektivet har ein samarbeidd med andre avdelingar for å sjå på belastninga frå andre ureiningskjelder, til dømes punktutslipp av hushaldningskloakk i spreidd bygde område. Avdelinga har i 2020 gjennomført bekkevandring langs fleire vassdrag med dårleg vasskvalitet.

Erstatning ved klimabetinga skader på avlingar:

Kommunen mottok søknadene om erstatning ved klimabetinga avlingssvikt, kontrollerer opplysningane og sender sakene vidare til Statsforvaltaren for avgjerd. Dette er ei oppgåve som varierer mykje frå år til år, men det er viktig at kommunen har nok kapasitet til å handsame denne ordninga når det oppstår klimabetinga skade. Ordninga blir forvalta gjennom fagsystemet ELF.

	Tall søknader behandla i 2020	Pengar utbetalt
Tilskot til drenering av jordbruksjord	31	528 920
Erstatning ved klimabetinga skader på avlingar	1	

Skogbruk:

	Hogst m3	Planting stk
Alver	46093 m3	340 da
Austrheim	670 m3	0
Fedje		

Godkjente landbruksvegar:

Landbruksavdelinga handsamar søknader om landbruksvegar, og ferdiggodkjenner vegar som er bygd. Investering i infrastruktur er ein av dei viktigaste tiltaka for å leggja til rette for avverking av dei store skogressursane i Alver.

Det er i 2020 3 anlegg som er ferdige på til saman 1077 meter. Det er no arbeid på om lag 3,5 km skogsbilvegar som vert godkjente i løpet av 2021.

Vegar som ikkje er søkt tilskot for er ikkje med.

Når det gjeld planting så hadde nok til planta areal vore monaleg høgare om vi ikkje hadde hatt koronaen.

Avdelinga administrer ordninga med skogfond, der skogeigar etter søknad kan nytta skogfond til dekking av utgifter til investeringar i skogen t.d. planting, vegbygging m.m. I tillegg er det mykje faglege rådgjeving knytt til skogbruk.

Hjorteviltforvaltning:

Tildelte fellingsløyve	fellingsprosent	Felte dyr	Fallvilt/ettersøk	Motorisert ferdsel i utmark
1328	83,7	1112	20 oppdrag/ 11 påkøysler	6 løyver

Landbruksavdelinga har ansvar for hjorteviltforvaltninga og i 2020 vart det laga ny forskrift om minsteareal. Utskriving av fellingsløyve, innrapportering av felte dyr, utsending av fellingsavgift og registrering av sett hjort er nokre av oppgåvene. I tillegg deltek ein så langt ein har kapasitet på møte i dei ulike valda.

I 2020 har det vore arbeidd med kartlegging av hjorteskade på innmark og skog, og ein har mellom anna delteke i forskingsprosjekt gjennomført av NIBIO.

Avdelinga har ansvar for fallvilt (påkøyslar, skada hjort) og har arbeidd med å få avtalar med ettersøksjegarar med god kompetanse. Viltfondet dekkjer kostnaden med fallvilt.

5.Næringsutvikling:

Det var ei positiv utvikling i 2020 i høve til satsing på tradisjonelt landbruk. Det vart gitt tilskot frå Innovasjon Norge til fylgjande prosjekt.

•	Bjarte Håland	1.150.000	Ammekyr
•	Nils Andre Kolås	2.400.000	Mjølkeproduksjon
•	Audun Gjerde	2.000.000	Mjølkeproduksjon
•	Kjetil Soltveit	2.400.000	Mjølkeproduksjon
•	Gripen, Helene Sollid	1.000.000	Sau/storfe/ tilleggsnæring

Sum **kr 8 950 000**

To prosjekt fekk støtte frå Innovasjon Norge til tilleggsnæringar

Ikeland gard – produksjonskjøkken ekstra korona løyving kr. 105 000.

Kjartan Refsdal – Inn på tunet kr. 75 000.

6.Veterinær tenester

Kommunen skal i følge dyrehelsepersonellova sørge for tilfredsstillende tilgang på veterinære tenester, inkludert veterinærvakt utanom vanleg arbeidstid. Dette er ei ordning der vakt-distrikta (vanlegvis fleire kommunar) får eit årleg tilskot til vakt utanom arbeidstid og eit mindre administrasjonstilskot til å organisere dette. Dette vert betalt ut til vertskommunen som i Nordhordland er Alver kommune.

Landbruksavdelinga har ansvar for at kommunen har tilfredsstillende veterinærdekning heile døgnet. Kommunen har avtale med 4 veterinærar som mottok tilskot frå kommunen til drifta si på dagtid. Kostnaden for kommunen er kr. 600 000, men i 2020 søkte me og fekk tildelt kr. 450 000 i stimuleringstilskot til veterinær på dagtid. Det er desse 4 veterinærane som har ansvar for veterinærvakt, og sørger for at det er veterinær på vakt 365 dagar i året. Staten betaler kostnaden med veterinærvakt. Veterinær Erik Ulvik administrer vakta, han set opp vaktlister og sender inn utbetaling av vakttilskot.

7.Lovsaker:

- Det vart handsama 21 delingssaker etter jordlova og det vart gitt tre omdisponeringsløyve av til saman 2,6 daa dyrka mark til bustad, ridebane og fritidshus
- Det vart handsama **21** konsesjonssaker . **20** vart innvilga og **1** søknad avslått. Dei fleste av dei som kjøpte gard på fritt sal i 2020 har planar om å setja i gang drift på bruket, og det er verdfulle tilskot til rekruttering i landbruket.
- Det har vore gitt uttale til mange dispensasjonsaker, byggjesaker og plansaker etter plan- og bygningslova. I tillegg handsamar ein søknader etter lov om motorferdsel i kommunen

8.Samarbeid:

- Fylkesmannen
- Andre avdelingar- kultur, plan- og byggesak, plan og prosjektavd.
- Nordhordland biosfæreområde
- Universitet i Bergen
- Norsk landbruksrådgiving

9.Prosjekt:

- Kartlegging av friluftslivet sine ferdselsårer
- Sirkulærøkonomi prosjekt –
- Jordmasseprosjekt- laga to filmar om med gode døme frå jordmassehandtering i Nordhordland
- Klimabonden – ferdigstilt prosjektet der ein ved hjelp av filmsnuttar delar gode tips frå lokale bønder om korleis tilpassa seg endra klima.
- Smaken av Nordhordland- lokalmatsatsing – delteke i arbeidsgruppe
- Klimagassutslepp frå landbruket – studie/prosjektoppgåve – to frå avdelinga gjennomførte dette studiet